

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАДАЧ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДО РОЗВИТКУ В УЧНІВ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

3. Лук'янова Л.Б. Сучасні підходи до формування екологічної компетентності фахівців. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, досвід, проблеми*. 2008. Вип. 17. С. 60–70.

4. Матейчик В.П. Методи оцінювання та способи підвищення екологічної безпеки дорожніх транспортних засобів : монографія. Київ : НТУ, 2006. 215 с.

5. Совгіра С., Гончаренко П., Люленко С. Технологія та організація природоохоронних робіт : підруч. Київ : Науковий світ, 2011. 319 с.

6. Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року : Закон України від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> (дата звернення 12.07.2023).

REFERENCES

1. Vernadskyi, V.I. (1969). *Vybrani pratsi* [Selected works]. Kyiv, 437 p. [in Ukrainian].

2. Klymenko, O.A. (2021). Systemne upravlinnia pidvyshchenniam efektyvnosti vykorystannia enerhii ta zmenshenniam zabrudnennia atmosfery povitria dorozhnymy transportnymy zasobamy [System management of increasing the efficiency of energy use and reducing atmospheric air pollution

by road vehicles]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kyiv, 44 p. [in Ukrainian].

3. Lukianova, L.B. (2008). Suchasni pidkhody do formuvannia ekolohichnoi kompetentnosti fakhivtsiv [Modern approaches to the formation of environmental competence of specialists]. *Modern information technologies and innovative teaching methods in the training of specialists: methodology, experience, problems*. Vol. 17. pp. 60–70. [in Ukrainian].

4. Mateichyk, V.P. (2006). Metody otsiniuvannya ta sposoby pidvyshchennia ekolohichnoi bezpeky dorozhnikh transportnykh zasobiv [Assessment methods and ways to improve the environmental safety of road vehicles: monograph]. Kyiv, 215 p. [in Ukrainian].

5. Sovhira, S., Honcharenko, P. & Liulenko, S. (2011). *Tekhnolohiia ta orhanizatsiia pryrodookhoronnykh robit: pidruchnyk* [Technology and organization of nature protection works: tutorial]. Kyiv, 319 p. [in Ukrainian].

6. Pro osnovni zasady (stratehiu) derzhavnoi ekolohichnoi polityky Ukrainy na period do 2030 roku: Zakon Ukrainy vid 28.02.2019 r. № 2697-VIII [On the main principles (strategy) of the state environmental policy of Ukraine for the period until 2030: Law of Ukraine dated February 28, 2019 No. 2697-VIII]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> (Accessed 12 July. 2023). [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 30.08.2023

УДК 378.147:37.091.2:811.111(043.3)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.291073>

Марина Афонченко, аспірант

*кафедри іноземної освіти та міжкультурної комунікації
Хмельницького національного університету*

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАДАЧ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДО РОЗВИТКУ В УЧНІВ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

У статті досліджено питання особливостей використання у підготовці вчителів педагогічних задач. Проаналізовано праці, що висвітлюють, як педагогічні задачі пов'язані із педагогічним мисленням, педагогічною майстерністю та педагогічною технологією. Досліджено, які класифікації педагогічних задач існують на сьогодні та складено власну класифікацію педагогічних задач за їхніми функціями, а також додано характеристику кожного виду задач та наведено їх приклади. Проведено дослідження із використання задач для студентів другого курсу у процесі їхньої підготовки до розвитку в учнів соціальної компетентності.

Ключові слова: професійна підготовка; вчителі іноземної мови; компетентнісний підхід; соціальна компетентність; педагогічні задачі.

Лит. 5.

Maryna Afonchenko, Postgraduate Student of the

*Foreign Language Education and Intercultural Communication Department,
Khmelnitskiy National University*

USING PEDAGOGICAL TASKS IN PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS TO DEVELOP STUDENTS' SOCIAL COMPETENCE

The article examines the issue of the use of pedagogical tasks in the professional training of teachers for the development of social competence in students. Works related to the connection of pedagogical tasks with pedagogical thinking, pedagogical skill and pedagogical technology are analyzed. Scientific research of the skills and activities of students are based on the ability to solve pedagogical problems is carried out. It is analyzed which stages should be used to prepare and solve problems (preparatory / orientational, diagnostic/analytical, designing, executive, generalized-evaluative). It is studied what classifications of pedagogical tasks exist nowadays, and our own classification of pedagogical tasks according to their functions is compiled. It is noted that pedagogical tasks can be particularly effective in the context of the development of social competence in future students due to their focus on the ability of future teachers to teach students to distinguish between social roles, resolve conflicts and work in

teams. The types of tasks that we have described include: tasks aimed at organizing various types of activities; tasks aimed at choosing an appropriate line of behavior and communication; tasks aimed at effective resolution of the conflict. A description is added to each type of task with a general description of what distinguishes each type. In addition, own pedagogical tasks according to this classification are compiled and their examples were added to the classification for familiarization. An experiment is conducted on the use of tasks for second-year students – future foreign language teachers. During the experiment, they have acquired theoretical knowledge and practical skills on the basis of educational and methodological support materials for the discipline “Introduction to the specialty” developed by us, and during practical classes they have solved pedagogical problems. The experiment has proved that pedagogical tasks are an effective tool for forming future foreign language teachers’ readiness to develop social competence in students.

Keywords: professional training; foreign language teachers; competence approach; social competence; pedagogical tasks.

Постановка проблеми. У контексті впровадження концепції Нової української школи (НУШ), глобалізаційних та інтеграційних процесів у сучасну освітню систему України, актуальною стає необхідність зміщення вимог до вчителів іноземних мов від виключно лінгвістичної підготовки учнів до формування необхідних у їхній подальшій діяльності компетентностей, включаючи соціальну. З цього приводу виникає низка питань, пов'язаних із забезпеченням глибокого розуміння культурних, соціальних і комунікативних аспектів іноземних мов, а також врахуванням психологічних особливостей учнів різних вікових груп у процесі викладання. Крім того, на практиці було виявлено, що студенти – майбутні вчителі іноземних мов – демонструють певну недостачу практичних навичок у подоланні проблем та труднощів, що можуть виникати у процесі викладання, й особливо у процесі формування і розвитку в їхніх учнів соціальної компетентності. Ця ситуація вимагає розробки та впровадження спеціальних педагогічних задач і завдань у процесі професійної підготовки майбутніх вчителів іноземних мов, спрямованих на розвиток їхньої практичної майстерності у розв'язанні цієї проблеми.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичним підґрунтям цієї статті стали роботи багатьох вітчизняних дослідників, зокрема Т. Вдовичин, Ю. Вербиненко, Л. Зеня, Т. Пащенко, Н. Стадник, П. Якименко та ін., що зосереджувалися на питанні підготовки майбутніх вчителів. В. Балахтар, О. Козлюк, А. Перчиць, А. Руденко, С. Ситнік, Т. Турій та ін. аналізували безпосередньо розвиток соціальної компетентності учнів. Говорячи про використання у навчально-виховному процесі педагогічних задач, поняття про них та їхні наявні класифікації, опиралися на наукові праці таких вчених, як О. Вознюк, О. Дубасенюк, О. Дяченко, А. Ковальчук, О. Мільто, І. Новіцька.

Мета дослідження: проаналізувати ефективність виконання майбутніми вчителями іноземної мови педагогічних задач у процесі їхньої професійної підготовки до розвитку в учнів соціальної компетентності.

Виклад основного матеріалу. Питання використання педагогічних задач на сьогодні є популярним об'єктом досліджень сучасних вітчизняних

науковців. Деякі із них, до прикладу О. Дубасенюк та О. Вознюк [1], вважають їх ефективними у контексті розвитку педагогічного мислення. Як виходить із їхнього дослідження, під цим поняттям ми можемо вважати набір певних особливостей, вмінь та здатностей, притаманних вчителю, а саме:

- здатність суб'єктивно аналізувати й оцінювати педагогічну ситуацію;

- вміння застосовувати прийоми, спрямовані на ефективне перетворення ситуації;

- наявність у вчителя певних стратегій, які він може застосувати у навчально-виховному процесі;

- здатність творчо переосмислити педагогічну ситуацію та вийти за її межі;

- здатність бачити комплексно ситуацію, що виникла у процесі навчання і виховання;

- наявність високоструктурованих знань та умінь, пов'язаних із методикою викладання його предмету.

Таким чином, використання на заняттях студентів – майбутніх вчителів іноземної мови – педагогічних задач сприяє розвитку у них необхідних для професійної діяльності вмінь, навичок та знань, а також формування у них педагогічного мислення оптимального рівня.

Як було досліджено Н. Дяченко [2], вміння розв'язувати педагогічні задачі ґрунтується на вмінні студентів виконувати такі основні види діяльності педагога:

- навчальна (здатність вчителя визначати мету, зміст та завдання у навчальному процесі; вміння обирати такі форми і методи навчання, які будуть найбільш актуальними і зможуть активізувати науково-пізнавальну діяльність студента);

- наукова (періодичність проведення вчителем чи викладачем науково-дослідницької діяльності та його участь у написанні статей, тез до конференцій, монографій, дисертаційних робіт, навчальних посібників та ін.);

- методична (підготовка вчителя до аудиторних занять, вміння розробляти конспекти, збірники та практикуми; вміння самостійно розробляти і впроваджувати у навчально-виховний процес різні методи, прийоми і технології навчання);

- організаційна (проведення педагогом різних наукових заходів, підготовчої роботи до видання посібників та збірників; організація наукових гуртків, культурних заходів; кураторська робота).

Отже, розв'язання педагогічних задач за своїми функціями активізує основні види педагогічної діяльності, необхідні для професійного розвитку майбутніх педагогів.

Крім того, необхідними факторами для ефективного розв'язання педагогічних задач є такі поняття, як педагогічна майстерність та педагогічна технологія. У роботі Л. Мільто [4] можемо побачити, що під терміном "педагогічна майстерність" сьогодні розуміють вищий рівень креативної активності вчителя, що виникає на основі успішного оволодіння знаннями, навичками та раціональним використанням особистісного потенціалу. Цей особистісний компонент не тільки відображає рівень педагогічної майстерності, але й вказує на динаміку її розвитку, творчий прояв вчителя у професійній діяльності. З робіт вчених наукової школи І. Зязюна, на чій працювання посилається Л. Мільто, випливає, що педагогічна майстерність виявляється через практичну діяльність, проте не обмежується лише володінням спеціалізованими навичками. Зокрема, сутність майстерності визначається особистістю вчителя, його ставленням і здатністю до виявлення творчої ініціативи, відтворення власних цінностей у професійній педагогічній практиці.

Тим часом, виходячи із робіт дослідниці, під поняттям педагогічної технології можна розуміти пошук шляхів підвищення навчальних результатів шляхом аналізу, відбору, створення та контролю всіх складових навчального процесу і їх взаємозв'язків. У її основі лежить ідея повного керування навчанням, розробки та реалізації навчального циклу, який може бути відтворений будь-яким учителем з метою досягнення заздалегідь задуманого рівня засвоєння необхідних знань, вмінь і навичок.

Як було досліджено І. Новіцькою [5], на сьогодні існує певна кількість видів педагогічних задач, що розділяються залежно від класифікації, тобто серед сучасних дослідників наразі не існує єдиної думки щодо того, як можна єдиним способом класифікувати педагогічні задачі. До прикладу, це можна зробити за характером самої задачі (аналітичні, проєктувальні, комунікативні); дидактичною метою (місцем виникнення, суттю педагогічного процесу, перспективами ситуації та ін.); функціями та місцем застосування у навчальному процесі (для виявлення проблем, інформаційного забезпечення діяльності і т. д.) тощо. Крім того, спираючись на сучасних науковців, дослідниця виокремлює основні функції, які повинні нести педагогічні задачі. Отже, вони сприяють формуванню методології та засвоєнню теоретичних знань, надають можливість засвоєння практичних знань, норм і правил педагогічної методики (інструментування); сприяють розвитку оперативного мислення та формуванню професійно-педагогічних навичок.

Таким чином, можемо констатувати, що створення класифікації педагогічних задач є невід'ємною частиною процесу підготовки майбутніх вчителів, адже це значно спрощує процес їхнього написання та відбору залежно від мети, якої хочемо досягти у навчально-виховному процесі.

Окрім того, як було виявлено вітчизняними дослідниками (В. Ковальчук [3] та ін.), ефективним методом розв'язання проблеми підготовки майбутніх педагогів є створення педагогічної технології, яка включає у себе послідовність методів, прийомів та дій, розроблених для конкретних етапів розв'язання соціально-педагогічних задач. Вищезгадана технологія слугує певного роду інструментарієм педагога, який допомагає йому самостійно вирішувати різні питання, врегульовувати конфлікти та долати труднощі, що виникають у його професійній діяльності. Отже, основними етапами розв'язання педагогічних задач є такі:

1. Підготовчий (орієнтаційний): збір наявних у студентів знань, вмінь і навичок у сфері педагогіки та методики викладання, підвищення рівня їхньої майстерності, аналіз проблем учнівського середовища.

2. Діагностичний (аналітичний): діагностика ситуації та відносин конкретного колективу, з опором на попередньо проведену підготовчу діяльність.

3. Проєктувальний: виокремлення конкретної проблеми, що утворилася в колективі, а також проєктування форм та змісту діяльності вчителя, спрямованої на розв'язок конкретної задачі, виокремлення конкретних способів, прогнозування можливих наслідків.

4. Виконавчий: безпосереднє застосування різноманітних форм, методів та засобів розв'язання педагогічної задачі, які були спроектовані на попередньому етапі.

5. Узагальнено-оцінний: аналізування результатів діяльності вчителя на розв'язання педагогічної задачі, зіставлення та визначення можливих відхилень, проєктування нових задач.

Як елемент формування готовності майбутніх вчителів з іноземної мови до розвитку соціальної компетентності в учнів, ми забезпечили для студентів можливість використати на практиці отримані ними теоретичні знання за допомогою розв'язування під час занять педагогічних задач. Таким чином, ще до початку безпосередньої педагогічної діяльності вони мають змогу подивитися на те, як відбувається навчально-виховний процес, дізнатися, які проблеми та труднощі можуть під час нього виникати, та як можна їх долати. Крім того, педагогічні задачі є ефективним способом підготовки майбутніх вчителів до розвитку у своїх майбутніх учнів саме соціальної компетентності, адже вони спрямовані на те, щоб студенти могли навчити учнів розрізняти

ти соціальні ролі та діяти згідно з ними, залагоджувати конфлікти, працювати в команді.

Запроваджені педагогічні задачі були як елемент навчально-методичного забезпечення до дисципліни “Вступ до спеціальності” для студентів другого курсу спеціальностей “Середня освіта. Англійська мова і література”, а також “Середня освіта. Прикладна лінгвістика”. Під час лекційних занять студенти отримували основи необхідних для викладацької діяльності знань з методики викладання іноземної мови, педагогіки, поняття про педагогічних імідж і т. д., а під час практичних занять мали можливість застосувати отримані знання, вміння та навички на практиці. Усі теоретичні знання було отримано студентами на основі розробленого нами на основі сучасних праць та досліджень навчально-методичного забезпечення до дисципліни “Вступ до спеціальності”.

На основі матеріалів сучасних вітчизняних дослідників нами було розроблено власну класифікацію педагогічних задач за їхньою функцією, а саме:

1. Педагогічні задачі, спрямовані на організацію різних видів діяльності. Це відкритий тип педагогічних задач, у яких майбутньому вчителю дається найбільше свободи у виборі форм та методів навчання, однак надається тема, яку він має розкрити учням, або ситуація, у якій він повинен діяти, однак немає жодних прописаних задалегідь діалогів чи варіантів вибору відповіді. Розв’язуючи такі задачі, студент вчиться самостійно планувати й організувати ту діяльність, яка може бути потрібна на тому чи тому занятті.

До прикладу, до цієї категорії можуть входити такі задачі, як: “Учні шостого класу на уроці з іноземної мови проходять тему “Сім’я”. Оберіть проект або вид групової діяльності, який допоможе їм закріпити лексику з цієї теми”.

2. Педагогічні задачі, спрямовані на обрання доцільної лінії поведінки та спілкування. У такому підвиді задач для студентів пропонується описана ситуація, у відповідь до якої потрібно обрати правильну тактику поведінки. Конфлікт задалегідь у такій ситуації не передбачається, але вибір неправильної лінії може призвести до нього, або ж до ефективного розв’язку задачі. Таким чином, завданням майбутнього вчителя іноземної мови є використання здобутих на лекційних заняттях теоретичних знань і практичних навичок.

Наприклад, типовою задачею такого виду може бути: “Ви приходите на заняття у 10-А класі. Перед початком уроку до вас підходить учень та каже, що ви сьогодні виглядаєте досить хворобливо. Як ви відповісте на такий коментар?”

- а) проігноруєте коментар учня повністю;
- б) різко відповісте, що він поводить себе нетактовно і порушує субординацію між учнем та вчителем;
- в) почнете пояснювати в деталях, чому ви погано себе почуваєте;

г) подякуєте за турботу, та не будете вдаватися у деталі”.

3. Педагогічні задачі, спрямовані на ефективне врегулювання конфлікту. Такий вид задач можна вважати дещо складнішим, адже в її умовах задалегідь прописана конфліктна ситуація, що може виникнути під час навчально-виховного процесу, а тому майбутній вчитель повинен використати наявні знання з основ методики викладання іноземної мови та педагогіки для того, щоб якомога ефективніше подолати проблему.

Яскравим прикладом таких задач може слугувати така: “Ви проводите урок з іноземної мови у дев’ятому класі, коли раптом чуєте, що дівчата на задній парті щось активно обговорюють. Ви робите одне зауваження, однак дівчата не перестають говорити, а після другого одна із них каже: “А ви не підслухуйте!”. Ваші дії?”

Висновки. У результаті нашого дослідження було встановлено, що використання педагогічних задач як елементу професійної підготовки майбутніх вчителів з іноземної мови до розвитку в учнів соціальної компетентності є ефективним. Вимоги до вчителів відштовхуються від врахування глибокого розуміння культурних, соціальних і комунікативних аспектів іноземних мов, а також необхідності адаптації навчального процесу до психологічних особливостей учнів різних вікових груп.

З цієї причини, у процесі професійної підготовки майбутніх вчителів іноземних мов нами були запроваджені педагогічні задачі трьох типів: на організацію діяльності, на обрання лінії поведінки та на врегулювання конфліктів. Вони вимагали використання студентами отриманих знань та навичок на практиці. Результати дослідження показали, що після успішного розв’язування педагогічних задач різних типів студенти другого курсу проявили більшу готовність до розвитку соціальної компетентності у своїх майбутніх учнів.

Ця педагогічна методика може відігравати ключову роль у підготовці вчителів іноземних мов для сучасного освітнього середовища та сприяти підвищенню якості освіти. Подальші дослідження можуть включати розширення класифікації педагогічних задач за іншими ознаками, а також створення додаткових методичних матеріалів для майбутніх вчителів іноземних мов, пов’язаних із розвитком в учнів соціальної компетентності.

ЛІТЕРАТУРА

- 1. Дубасенюк О.А., Вознюк О.В. Професійно-педагогічні задачі: Типологія та технологія розв’язання : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. 272 с.
- 2. Дяченко Н.О. “Формування вмінь розв’язувати педагогічні задачі у майбутніх викладачів педагогіки на магістерському рівні” : автореф. дис. ... канд. пед. наук /

ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України. 2015. 23 с.

3. Ковальчук В.А. “Технологія розв’язання соціально-педагогічних задач у процесі підготовки майбутніх учителів”. *Освітні технології у процесі викладання навчальних дисциплін*. 2004. С. 87–97.

4. Мільто Л.О. Теорія і технологія розв’язання педагогічних задач : навчальний посібник. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 156 с.

5. Новіцька І. “Огляд існуючих класифікацій педагогічних задач”. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*. 2014. Ч. 3. С. 240–247.

REFERENCES

1. Dubaseniuk, O.A. & Vozniuk, O. V. (2010). Profesiino-pedahohichni zadachi: Tipolohiia ta tekhnolohiia roz'iazannia [Professional-pedagogical tasks: typology and technologies of solving]. *Zhytomyr*, 272 p. [in Ukrainian].

2. Diachenko, N.O. (2015). Formuvannia vmin rozviazuvaty pedahohichni zadachi u maibutnikh vykladachiv peda-

hohiky na mahisterskomu rivni [Forming the ability to solve pedagogical tasks of future pedagogics teachers on Master's degree level]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Institute of higher education of Natsional academy of pedagogical sciences of Ukraine. 23 p. [in Ukrainian].

3. Kovalchuk, V.A. (2004). Tekhnolohiia rozviazannia sotsialno-pedahohichnykh zadach u protsesi pidhotovky maibutnikh uchyteliv [Technology of solving social-pedagogical tasks in the process of future teachers' training]. *Educational in the process of teaching educational subjects*, pp. 87–97. [in Ukrainian].

4. Milto, L.O. (2013). Teoriia i tekhnolohiia roziazannia pedahohichnykh zadach [Theory and technology of solving pedagogical tasks]. *Educational textbook*. Kirovohrad, 156 p. [in Ukrainian].

5. Novitska, I. (2014). Ohliad isnuichnykh klasyfikatsii pedahohichnykh zadach [Observations on the existing classifications of pedagogical tasks]. *Collection of scientific works of Uman State Pedagogical University of Pavlo Tychyna*, Vol. 3, pp. 240–47. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 29.08.2023

УДК 378.042-057.875

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.291081>

Олег Демчук, аспірант
Інституту педагогіки НАПН України

ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

У статті висвітлено різні аспекти індивідуалізації навчально-пізнавальної діяльності студентів як психолого-педагогічної проблеми, зокрема особливості розвитку студентів, урахування їхніх потреб та інтересів, роль викладача у створенні оптимальних дидактичних умов для використання інноваційних технологій, форм, методів і засобів навчання, що можуть забезпечити ефективність індивідуалізації навчально-пізнавальної діяльності студентів зокрема та позитивно впливатимуть на формування їхніх ключових і предметних компетентностей загалом.

Ключові слова: індивідуалізація; навчально-пізнавальна діяльність; освіта; диференційоване навчання; навчальний процес; освітній процес.

Літ. 9.

Oleh Demchuk, Postgraduate Student,
Institute of Pedagogy of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine

INDIVIDUALIZATION OF EDUCATIONAL AND COGNITIVE ACTIVITIES OF STUDENTS AS A PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEM

The article deals with the problem of higher school didactics: individualization of students' educational and cognitive activities in modern education. The author focuses on the constant rapid development of information technologies, changes in the educational process and the needs of students, which sets the task for teachers to ensure the optimal level of development of each subject of education. The presented scientific work proves the importance of individualizing student learning under today's conditions, which is explained by the change in socio-economic realities and the growing role of information technologies in education. The issue of individualization of learning in general and the educational and cognitive activity of students in particular is directly or indirectly related to the implementation of the provisions of an individual approach to students under conditions of group organization of the educational process in higher education. In its turn, this is precisely what causes high requirements for the professional and pedagogical competence of a teacher of a higher education institution, an inseparable component of which is the ability and willingness to take into account the individual-typological and individual-psychological features of students during the organization of the educational process. The analysis of scientific research and publications in the field of pedagogy and psychology testifies to the significance of the raised problem of individualization of education in higher education. Various aspects of the individualization of the educational and cognitive activities of students as a psychological and pedagogical problem are highlighted, in particular the peculiarities of the development of students, taking into account their needs and interests, the role of the teacher in creating optimal didactic conditions for the use of innovative technologies, forms,